

La *Col·lecció de textos* és un programa d'acompanyament i amplificació de les pràctiques artístiques mitjançant la generació d'un fons de textos monogràfics de lxs residents d'Hangar. Cada unx té la possibilitat d'encarregar un text sobre el seu treball a unx autorx de la seva elecció -local o internacional; conegutdx o per conèixer- en diàleg editorial amb Hangar. La intenció és donar lloc a publicacions sobre la pràctica en general -més enllà d'aquesta obra o d'aquella obra en particular-, pensades per a una circulació i reedició àgil que tinguin una llarga vida i que contribueixin a expandir les xarxes i marcs d'aparició de les pràctiques artístiques.

A través d'aquest dispositiu editorial, lxs artistes poden comptar amb un text ampli i medul·lar que reculli les seves maneres de fer i de pensar de manera holística, integrant diferents projectes per construir una visió de conjunt de les seves pràctiques. La *Col·lecció de textos* brinda, a més, a lxs artistes la possibilitat d'establir un vincle d'escriptura com a punt de partida, no com a resultat d'un projecte o exposició.

El límit és relacional

Sofia Lemos

Profundament arrelada a idees sobre l'espai arquitectònic, la pràctica artística de Paula García-Masedo explora la delimitació de formes, cossos i idees, dedicant-se a mostrar les connexions tecnològiques i afectives en el present. La seva pràctica es situa en la intersecció entre el territori, la cultura material i la política, on allò material li permet expressar plantejaments situats a diferents genealogies. Arquitecta de formació havent cursat els seus estudis a Espanya, la seva pràctica com a curadora, escriptora i investigadora s'ha ampliat als darrers anys per a incloure l'escultura i la instal·lació com a mitjans per a involucrar el cos en una comprensió relacional de les seves dimensions físiques i simbòliques amb el seu entorn.

Reflexionant sobre un corpus de treball recent, es van elaborar les següents notes a partir d'un diàleg amb l'artista i els paisatges i l'arquitectura del Japó. El títol d'aquesta peça, prestat de l'artista durant una visita d'estudi a Hangar en gener de 2023, recull la poètica relacional que infon el seu plantejament tant a l'art com a l'arquitectura: els límits definitoris que aparentment separen els cossos singulars, les històries o els intervals de temps —present, passat i futur— no són altres que relacions.

L'espai entre les coses

L'arquitectura contemporània japonesa evoca un sentit de sacralitat i de transcendència. Al visitar el museu d'art Teshima, dissenyat per l'arquitecte amb seu a Tòquio Ryue Nishizawa i l'artista japonesa Rei Naito, em vaig sentir convidada a experimentar una major consciència del meu entorn. Hi trobem gotes d'aigua formades a la perfecció i de manera dispersa sobre un sòl de ciment hidròfob situat al costat dels nostres esglaons nus dins d'una closca de formigó, sense pilars, que cobreix l'espai d'un cim d'uns 60 metres de profunditat. Dues obertures ovalades situades sobre els nostres caps porten el vent, els sons i la llum de l'illa dins d'un espai orgànic on l'art, l'arquitectura i l'entorn es senten inextricably interconnectats. Parar esment a la qualitat lluminosa de cada gota d'aigua sembla quelcom pròxim a una experiència mística: la llum es refracta i guia lentament els nostres ulls sobre dos fils que planegen sobre piscines de llum. Suspesos sobre les obertures del sostre, la brisa matinal les bufa suaument canviant els límits de l'espai.

La lluminositat té la capacitat de mostrar la llum sobre l'ombra, fent que quelcom es manifesti. Res apareix en sentit estricte a la percepció a menys que es reveli. Tal i com apunta el filòsof David Peña-Guzmán, «sense consciència el món no pot aparèixer: el passat no pot aparèixer a la memòria i el futur no pot aparèixer a l'esperança o a l'anticipació».¹ La percepció conscient és relacional i receptiva. El poder de la lluminositat és la seva capacitat per a acollir el que és present i deixar que la realitat es mostri gradualment.

Reflexionar sobre les obres de García-Masedo, *Nada Separado 1 i 2* (ambdós de 2023), em recorda a aquesta lluminosa qualitat de treball artístic. Suportades per una estructura de ferro, ambdós composicions d'agar, glicerina, salze blanc i olis essencials que imiten a una cortina, ens evocuen elements de l'arquitectura tradicional com el *sudare* (persianes de bambú) i el *noren* (biombos) que sovint trobem a l'entrada de restaurants o entre habitacions a una casa japonesa. *Nada separado* forma un bioplàstic translúcid que crea espais expositius flexibles al temps que fusiona perfectament els ambients. Inspirada pel que m'envolta en el moment d'escriure, ressonen amb el concepte del budisme zen de «ma» (間), que fa referència a la vacuïtat o a l'espai entre les coses; i a l'estètica infinita o «no-ser» («mu» (無)) que no manca de significat, sinó més aviat està ple de potencialitat i obertura. Complementàriament, tant «ma» com «mu» es troben directament influenciats per la idea del budisme mahayana de «la forma és la vacuïtat i la vacuïtat és la forma», que destaca la idea que no hi ha un jo separat, sinó més aviat un flux d'existència continu on tot està interconnectat i tot s'influència mútuament.

Aquests conceptes tenen un profund significat filosòfic en l'arquitectura japonesa, emfatitzats per la seva simplicitat i funcionalitat, amb dissenys de formes lliures i l'objectiu d'harmonitzar la llum i els materials. A García-Masedo es mostra reservada en parlar dels seus primers treballs com a arquitecta. Tot i així, parla de l'espai amb un ull entrenat per als volums i les formes. Per a ella, la delimitació de l'espai no és simplement una separació, com sovint entenem, sinó una relació que permet l'emergència gradual de la realitat. A *Acumulador I* (2023), un paper divisor compost per cinc llenços solts penjats de lli i abacà i suportats per ganxos de ferro divideixen dues zones d'un espai expositiu amb un sol gest. A la instal·lació *Dido* (2023), modelada amb fulls de paper A0, l'artista crea a partir d'una polpa de lli antiga suaument reclinada sobre una malla de ferro, la lleugeresa del paper i la solidesa del ferro s'equilibren.

1 David Peña-Guzmán, *When Animals Dream: The Hidden World of Animal Consciousness*, Audiollibre Penguin, 2022.

El plec

A 2021, García-Masedo va començar a aprendre diferents tècniques de fabricació de paper influenciada per històries localitzades de fabricació de paper. Històries que estan tradicionalment vinculades amb la fabricació de fibres vegetals cultivades en contextos rurals i sovint a comunitats camperoles autosuficients, on també es filava i teixia fins a arribar al tèxtil. Atès els propis ancestres de l'artista, el seu interès per la fabricació del paper traça una genealogia de la divisió de classes i la distribució de poder associada a aquest procés, honrant el material i a aquells que el van recollir i moldre abans de la industrialització. Aquest interès es desenvolupa a partir de les seves recerques anteriors d'altres formes tèxtils i dels moviments obrers a Espanya.²

Analitzem *07/01/2021–07/20/2021* (2022), un conjunt de llenços de un metre quadrat fets de gelatina, glicerina, olis essencials i vegetació autòctona seca provinent d'un poble de la família de l'artista prop de Madrid, suportades per una estructura de ferro reutilitzat. Els títols d'aquestes obres ressonen amb el concepte de «wabi-sabi» (侘び寂び), que fa referència a la consciència del caràcter temporal de les coses terrenes i el corresponent plaer de la seva imperfecció, impermanència i incompletesa. Aquesta filosofia estètica, arrelada també al budisme zen, valora la simplicitat, la modèstia i el cicle natural de creixement i decadència. En arquitectura, es tradueix en l'ús responsable de les matèries primeres, les formes irregulars, i una sensació d'elegància subestimada que honra el pas del temps.

A *17/05/2021 I–V, 18/05/2021 I–V, i 20/05/2021 I–V* (2022), una llenç de gelatina assecada amb les plantes d'aquesta verda regió del centre d'Espanya es troba curosament plegada. Evocant l'embolcall de les làmines de bioplàstics ultrafines de la sèrie *Nada separado*, el plec recorda la idea de Deleuze que el món està compost per una sèrie infinita de plects, retorçats i entrellaçats a través de l'espai i del temps. Per a Deleuze, el plec representa una realitat fluida i dinàmica on les distincions entre interior i exterior, subjecte i objecte, es renegocien constantment. Simbolitza la complexitat, la continuïtat, i el procés d'esdevenir, reflectint un univers en constant flux i interconnexió. El concepte de plec de Deleuze, al seu torn, està lligat a la noció de la mónada de Leibniz, una substància simple que reflecteix tot l'univers dins de la seva estructura.

2 No va ser fins al segle XII que el coneixement de la fabricació del paper va arribar a Europa provinent de l'Orient Mitjà a través d'Andalusia, on es van construir els primers molins de paper pels governants àrabs després del conflicte àrab-xinès de mitjans del segle VIII, que va expandir la fabricació de paper per l'Àsia central.

Al relacionar el concepto de *plec* de Deleuze amb les idees del budisme zen en el recent corpus de treball de García-Masedo, descobrim una visió compartida de la realitat que és complexa, i està interconnectada, i en flux constant. Totes dues perspectives qüestionen les formes de pensar fixes i dualistes, convidant-nos a veure el món com una interacció dinàmica entre oposats aparents: espai i forma, interior i exterior, memòria i esborrament. Per a mi, les divisions que García-Masedo construeix en aquest corpus de treball transcendeixen les formes tradicionals de l'espectador d'un espai expositiu, fomentant el moviment del cos i la consciència de com els límits que percebem no són més que relacions construïdes per l'espai generat entremig. Aquestes relacions, al seu torn, són riques en presència i ens mostren les històries materials que ens envolten. Quan ens adonem que les distincions que percebem entre un mateix i l'altre, entre subjecte i objecte, són en última instància il·lusòries, podem començar a veure la subjacent unitat de l'existència.